

Intervju med Fru Berta Sjögren

f. Andersson, f. 1878 Magnevägen 7, Dalarö.
Lotsdotter.
Hon har ägt Stubbviken.

Intervjun är gjord 1946 av Brita Stjernswärd.
Nordiska Muséet

Bild nr
A213-8

Tid
← 1946

Kategori / Plats
Persongalleriet

Motiv
Intervju

Familj och bostad

Anderssonska familjen hör till de allra äldsta här på Dalarö. Det här är min mormors farmor, Carolina Andersson (akvarell sign. F.J.E. 1843, publ. sid. 97 i Alfred Jansson, Dalarö). Hennes far var lots och hennes man. Nuvarande Birkavägen 6 var Anderssonska gården. Jag minns att där var till vänster fars kammare, sal och innanför farstun köket och sedan det tillbyggda stora rummet. Där fanns en särskild bagarstuga där det bakades. Den står kvar och har blivit tillbyggd med en veranda till bostad. På stora huset var en förstukvist och sedan en veranda.

Min man var född vid Baldersvägen 35, där man byggde 1876. Där bodde vi. Det var fem rum och hyrdes ut under somrarna och vi bodde i en sommarstuga. Det var vår inkomst på den tiden, för lotsarna hade inga vidare inkomster, ingenting att tala om.

Fiske

Familjen Andersson var lotsar, min morfar var fiskare. De låg på Huvudskär också och lotsade, bodde där och fiskade också.

Handel och hushåll

På hösten rodde de till Uppland med fisk och bytte eller sålde och fick mjöl och spannmål i stället. Man saltade ner fisk till vintern -både strömming och torsk och också kött, man slaktade en gris och ett halvt fäkreatur, gjorde korv och saltade. Vi hade en matbod med stora kar. Om pappa fick tur till stan, så köpte han en färsk bit kött, det var ju högtid. Föräldrarna, min bror och jag, vi bodde i två rum och kök. Hela huset var vinterbonat.

Umgänge

Vi hade så trevligt jämt tillsammans och i hemmen tog man hem ungdomen. Där fick man vara mera vild. Vi dansade i stora rummet, fransäs och lanciär. Både unga och gamla dansade på kalasen. Det var ju inte några storartade kalas, men folk var glada och gemytliga.

Lotsar

Här var 8 tjänstgörande lotsar under min fars tid. Jag har inte något minne av några tulltjänstemän utom Spegels, som vi var släkt med. Spegel är en gammal släkt liksom Dahlström, Törnros och Engel, men Andersson och Eklund är äldre.

Bröllop

Jag minns ett stort bröllop en gång hos min farbror på Baldersvägen, det var hundra personer. Det var annandag jul, så då var alla ungdomar hemma, så vi fick inte rum hemma. Kl. 6 fick man kaffe och sedan var vigseln i gården, därefter trakteringar och supé. Dagen därpå var det frukostmiddag kl. 12, då kom de tillbaks allihop. Dagen före var tärnor och marskalkar bjudna, de skulle bjudas på risgrynsgröt hemma i brudens hem, det skulle vara mandel i den. De fick supé. t.o.m. på den tiden fick man låna ihop stolar och forsla iväg, tärnor och marskalkar hjälpte till att låna in. I åtta dagar skulle man hålla på.

Umgänge

På annandagen hade vi middag i mors farmors hus för alla Anders söner och Spegels. Annars mest kaffebjudningar, men på nyårsdagen och trettondagen var det alltid släktmiddagar. På julafton hade vi aldrig lutfisk men kokt gädda och gröt till supé och på nyårsafton också gädda, såvitt man kunde få. Gäddan är bäst vid julen, det är en riktig helgdagsfisk och herrskapsfisk, för fin till vardags. Det skulle inte falla en skärgårdsbo in att äta en gädda på sommaren förr, då är den alldeles för mager.

Husdjur

Vi hade aldrig djur, men förfäderna hade ko och gris, men inte som jag minns. Ko är länge sedan de hade, men jag vet att farmor hade. De gick lösa här uppe i skogen då, det var ju inte bebyggt.

Rotfrukter

Sopprötter köptes på höstarna och sattes i källarna, potatis odlades inte allmänt. Där Dicksons villa nu ligger var odlat och där var potatisodling. Bakugn hade vi hemma, men den togs bort medan jag var barn och vi fick järnspis.

Bebyggelse

Stubbviken byggde min svärfar 1894 och 1904 flyttade vi dit. Han var åkare och hette också Sjögren och hans mamma Andersson.

Hemslöjd

Vi brukade förr både spinna och väva, ull och lin köptes och det fanns ju gott om lin då. Man vävde både linne till lakan och till allt vad man hade på sig och till gardiner och bolstervar. Pappa hade aldrig hemvävda kostymer men underkläder. Vi hade klänningar av hemvävt tyg, som hemsömmerska kom och sydde, och så kom det skraddare.

Hantverkare

Snickare och byggmästare fanns, minns jag, Rydell och Söderlund, de voro inflyttade från Östergötland men blevo boende.

Bad

Baddräkter fanns inte, man badade i stora bassänger och utan baddräkt. Familjerna hade en halvtimme var i stora bassängerna. Jag har aldrig ägt en baddräkt, så jag vet inte hur de såg ut. Vi kunde bada någon gång på öarna då vi rodde ut och då badade flickorna för sig och pojkarna för sig. Jag har inte badat efter 30 år.

Jag rodde och hjälpte svärfar, rodde och seglade på utflykter och plockade bär.

Inventarier

Byrån här (gustaviansk) skulle huggas sönder till ved men var för stark. Jag fick den och målade den vit. Det fanns en gammal inventionsoffa i farmors hus, vi hade en smalare tvåmanssäng i mitt hem, 76, det var ju modernare.

Sommargäster

Sommargästerna det var fint folk förr, Gyldenstolpes, Rudbecks och många fina judar. Det är mera jämnstruket nu. Lamms bodde på Ringvägen hos Dahlströms. Och Hagdahl bodde här ju och Tegerström.

Och så kom kungen på besök till de här fina och då sprang man ju benen av sig. Flottan låg här mycket, så här var många officerare. Tullförvaltaren bodde i tullhuset. Sedan tullstationen drogs in har det varit obebott. Synd på den trevliga trädgård som de hade där förut. I juni kom folk ut här förr och voro kvar till långt in i september eller mer, inte semesterfolk som nu, som kommer på några veckor bara.

Hos oss bodde i 20 somrar samma familj. På lördagarna kom det alltid ut mycket folk med båten och det var skojigt att gå dit och titta på alla människorna.

Dicksonska huset har kommunen köpt nu och det ska bli doktorsbostad. (*Hagdahls/Getkärret*)

Jutholmen var troligen bebyggd tidigare än Dalarö. Fiskare och lotsar bodde där.

DHF:s tillägg finns på nästkommande 2 sidor sidor.

DHF:s tillägg.

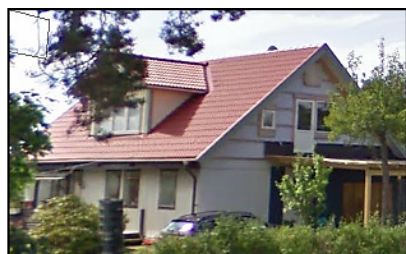
Berta Sjögren hade en mangelbod på Magnevägen.

Dalarö Stubbviken 1:141 Albert och Berta Sjögren, Ester gift Larsén.

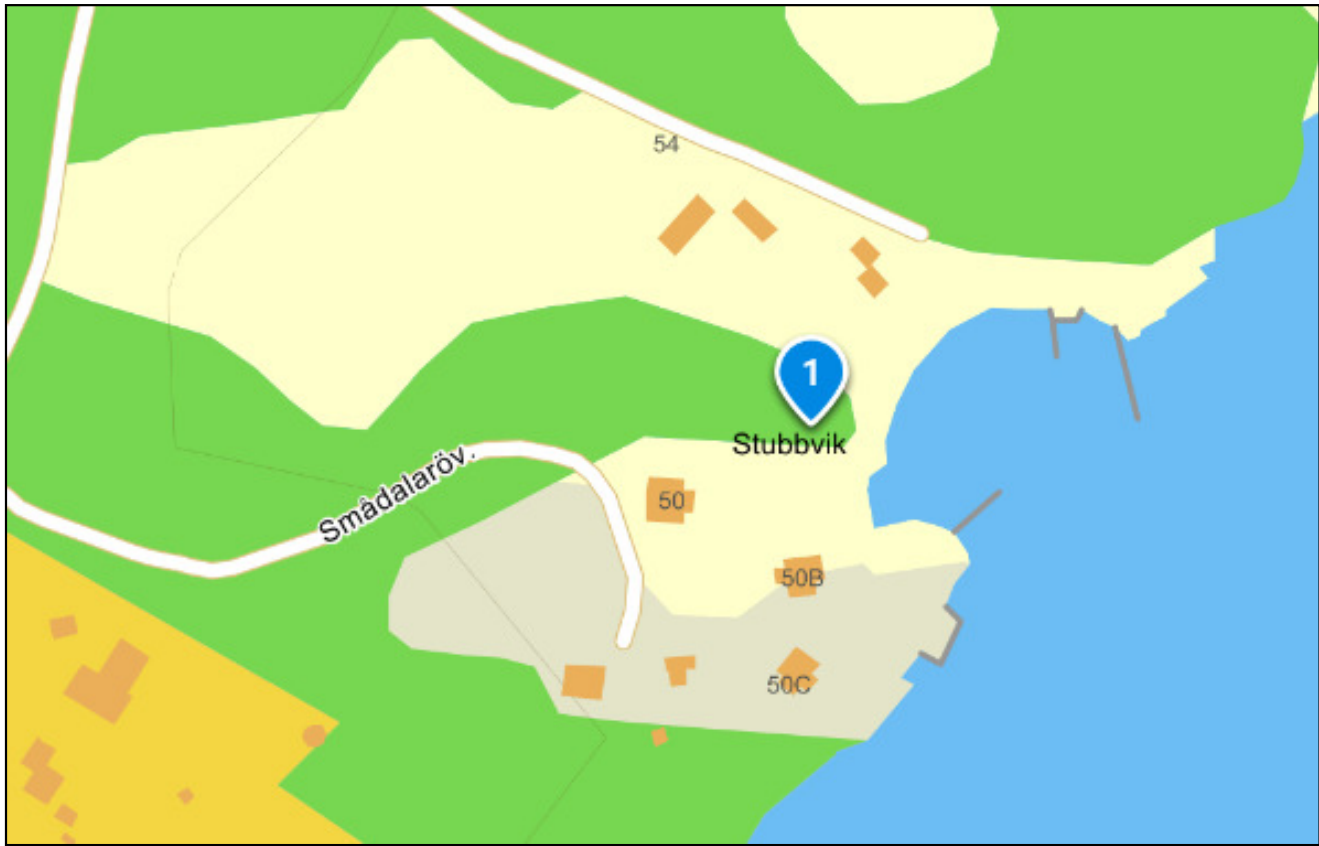

Berta Sjögren Magnevägen 7, okänt år.
Här finns nu detta hus.

Karta från 2009.

Stubbviken. Västertorp 1:41. Holmdalsvägen 8.

Det finns mer att läsa om Stubbvik i DHF:s redovisning SC166.

